

Inhoudsopgave

- Art. 1 Begripsomschrijvingen
- Art. 2 Omschrijving van de dekking
- Art. 3 Dekking Bedrijfsaansprakelijkheid
- Art. 4 Dekking Werkgeversaansprakelijkheid
- Art. 5 Dekking Milieuaansprakelijkheid
- Art. 6 Geldigheidsgebied
- Art. 7 Aanvullende uitsluitingen
- Art. 8 Risicoverandering
- Art. 9 Samenloop met andere verzekeringen
- Art. 10 Schaderegeling
- Art. 11 Namelding
- Art. 12 Wetswijziging

Art. 1 Begripsomschrijvingen In de voorwaarden wordt verstaan onder:

1. **verzekerde**
 - a. u in uw op het polisblad omschreven hoedanigheid;
 - b. een andere mede op het polisblad vermelde natuurlijke persoon of rechtspersoon in hun op het polisblad omschreven hoedanigheid;
 - c. de bestuurders, die handelen in die hoedanigheid;
 - d. de ondergeschikten, huisgenoten en familieleden van de in 1a, 1b, en 1c genoemde verzekerden, indien en voor zover zij voor deze verzekerden binnen de grenzen van hun op het polisblad omschreven hoedanigheid werkzaamheden verrichten;
2. **aanspraak**

een door een derde tegen een verzekerde ingestelde vordering tot vergoeding van schade voortvloeiend uit handelen of nalaten van een verzekerde. Meerdere aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, worden als één aanspraak beschouwd indien deze:

 - met elkaar verband houden of,
 - uit elkaar voortvloeien of,
 - uit hetzelfde handelen of nalaten voortvloeien of,
 - uit een opeenvolgend handelen of nalaten, al dan niet met dezelfde oorzaak, voortvloeien. Deze aanspraken worden geacht te zijn aangemeld ten tijde dat de eerste aanspraak in de reeks werd aange meld;
3. **derde**

iedereen met uitzondering van de aansprakelijk gestelde verzekerde;
4. **omstandigheid**

feiten, die voortvloeien uit of verband houden met een bepaald aan de verzekerden(n) toerekenbaar handelen of nalaten, waarvan in redelijkheid kan worden aangenomen dat deze zullen leiden tot een aanspraak;
5. **handelen of nalaten**

een handelen of nalaten waaruit een aanspraak voortvloeit. Met een handelen of nalaten wordt gelijk gesteld een schadeval dat uitsluitend vanwege een aan verzekerde toebehorende hoedanigheid krachtens de wet of de in het maatschappelijk verkeer geldende opvattingen voor rekening van verzekerde komt;
6. **schade**
 - a. schade aan personen:

letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet de dood ten gevolge hebbend en de daarmee rechtstreeks verband houdende gevolgen. Onder schade aan personen wordt niet verstaan de door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voor koming van schade als bedoeld in artikel 6:96 van het Burgerlijk Wetboek en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade;
 - b. schade aan zaken beschadiging, vernietiging, vermissing, verontreiniging of verloren gaan van zaken van derden en de daarmee rechtstreeks verband houdende gevolgen. Onder schade aan zaken wordt niet verstaan de door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voor koming van schade als bedoeld in

- artikel 6:96 van het Burgerlijk Wetboek en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade.
7. **bereddingskosten**

kosten, verbonden aan maatregelen, die tijdens de geldigheidsduur door of vanwege een verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden, waarvoor - indien gevallen - een verzekerde aansprakelijk zou zijn en deze verzekering dekking biedt, of om die schade te beperken;
 8. **verzekeringsjaar**

een periode van twaalf maanden vanaf de hoofdpremie vervaldatum en elke aansluitende periode van gelijke duur. Indien de periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de hoofdpremie vervaldatum of vanaf de hoofdpremie vervaldatum tot de beëindigingsdatum korter is dan twaalf maanden, wordt een dergelijke periode ook als een verzekeringsjaar beschouwd. Bij een geldigheidsduur korter dan twaalf maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur;
 9. **geldigheidsduur**

de periode vanaf de ingangsdatum tot het einde van de verzekering;
 10. **milieuaantasting**

de uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende of een besmettende of bederf veroorzakende of een verontreinigende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergrond(s)e water(gang);
 11. **jaarloon**

het totale premieloon Werkeloosheidwet vóór aftrek van de franchise, verhoogd met het totale bedrag dat wordt betaald wegens tewerkgestelde uitzendkrachten en andere niet in loondienst zijnde personen, alsmede voor elke eigenaar, partner of firmant het maximale premieloon krachtens de Wet werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen;
 12. **jaaromzet**

de totale bruto ontvangsten incl. BTW voor geleverde producten en/of geleverde diensten in een verzekeringsjaar.

Art. 2 Omschrijving van de dekking

- A Aansprakelijkheid**

De verzekering dekt de aansprakelijkheid van de verzekerde zoals nader omschreven in de artikelen 3, 4 en 5. Voor al deze artikelen geldt als voorwaarde voor de dekking dat:

 - de aanspraak voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij ons of bij de verzekeringsadviseur is gemeld, en
 - de aanspraak, respectievelijk een omstandigheid die tot een aanspraak zou kunnen leiden bij het aangaan van de verzekering bij zowel u als bij de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was of niet bekend had kunnen zijn.
- B Betekenis tijdstip van aanmelden**

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij ons of bij de verzekeringsadviseur is aangemeld, zal de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht te zijn ingesteld op die meldingsdatum. In een dergelijk geval zijn de verzekeringsvoorwaarden van toepassing die op die datum van kracht waren. De limiet per verzekeringsjaar, die geldt voor het jaar van melding, geldt eveneens voor aanspraken die uit deze omstandighedenmeldingen voortvloeien.

- C Inlooprisico**
De aansprakelijkheid, die is gebaseerd op een handelen of nalaten voor de ingangsdatum van de verzekering, is niet verzekerd.
- D Dekkingswijziging**
De aansprakelijkheid, die is gebaseerd op een handelen of nalaten tijdens de geldigheidsduur van de verzekering maar vóór de ingangsdatum van een wijziging van de dekking zijn verzekerd volgens de voorwaarden, verzekerde bedragen en eigen risico's die voor de dekkingswijziging van kracht waren en de verzekering is alleen van kracht voor degene die op het moment van handelen of nalaten tot de verzekerden behoorde.
- E Verzekerd bedrag**
Wij vergoeden voor alle verzekerden en alle aanspraken tezamen maximaal het verzekerde bedrag per gebeurtenis. Mochten de totale aanspraken het verzekerde bedrag per gebeurtenis overschrijden vergoeden wij pro rata.
- F Extra vergoedingen**
Wij vergoeden, boven het verzekerde bedrag per aanspraak, tot maximaal het op het polisblad vermelde verzekerde bedrag per gebeurtenis respectievelijk verzekerd bedrag per verzekeringsjaar de:
- bereddingskosten, zoals omschreven in artikel 1 van deze bijzondere polisvoorwaarden;
 - kosten van verweer, zijnde de kosten van de met ons goedvinden of op ons verlangen verleende rechtsbijstand, ook al blijken deze ongegrond, met inbegrip van de proceskosten tot betaling waarvan verzekerde mocht worden veroordeeld. Indien de schadevergoedingsplicht van verzekerde het verzekerde bedrag te boven gaat, zullen de kosten van verweer worden vergoed in verhouding van het verzekerde bedrag en de schadevergoedingsplicht. Het eigen risico is op deze kosten niet van toepassing;
 - de wettelijke rente, over dat deel van de hoofdsom dat onder de dekking van deze verzekering valt.
- G Verzekerd bedrag per verzekeringsjaar**
Ter zake van alle in enig verzekeringsjaar aangemelde aanspraken en/of omstandigheden samen kunnen nimmer meer rechten aan deze verzekering worden ontleend tot het maximaal op het polisblad genoemde verzekerd bedrag per verzekeringsjaar. De datum van de eerste schriftelijke melding bij ons van de aanspraak respectievelijk van een omstandigheid is bepalend voor het verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak of omstandigheid wordt toegerekend.
- H Cumulatie**
Het op het polisblad vermelde verzekerd bedrag geldt voor alle in artikel 3, 4 en 5 omschreven dekkingen samen.
- I Limiet brand- en ontploffingsschade**
De aansprakelijkheid van de verzekerde voor zaakschade tengevolge van brand en/of ontploffing is, voor alle verzekerden samen, gedekt tot maximaal € 500.000,- per gebeurtenis als onderdeel van het op het polisblad vermelde verzekerd bedrag per gebeurtenis.
-
- Art. 3 Dekking Bedrijfsaansprakelijkheid**
- A Omschrijving dekking**
Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de op het polisblad vermelde hoedanigheid voor schade van derden.
- B Leveringsvoorwaarden**
Indien u, voor een overigens gedekte schade, niet aansprakelijk bent uitsluitend op grond van aansprakelijkheidsbeperkende bedingen in leveringsvoorwaarden zullen wij, indien u dit wenst, op dit aansprakelijkheidsbeperkende beding jegens een rechtstreeks bij de gebeurtenis betrokken natuurlijke persoon, voor zover diens schade buiten bedrijf of beroep is ontstaan, geen beroep doen.
- C Aanvullende uitsluitingen**
In aanvulling op de uitsluitingen in artikel 7 van deze bijzondere polisvoorwaarden is van de dekking voor bedrijfsaansprakelijkheid ook uitgesloten:
1. milieu-aantasting
de aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade die verband houdt met een milieu-aantasting, ongeacht wat daarvan de oorzaak is;
 2. werkgeversaansprakelijkheid
de aansprakelijkheid van de verzekerde tegenover ondergeschikten;
 3. zaken van verzekerden
de aansprakelijkheid voor schade aan zaken van uzelf en van andere in deze voorwaarden of op het polisblad met

name als verzekerde genoemde natuurlijke en rechtspersonen.

Art. 4 Dekking Werkgeversaansprakelijkheid

A Aanvullende begripsomschrijvingen

In dit artikel wordt personenschade, als genoemd in artikel 1, onderscheiden naar personenschade tengevolge van een beroepsziekte en tengevolge van een ongeval. Onder beroepsziekte en ongeval wordt verstaan:

- a. beroepsziekte
een aantasting van de gezondheid, niet zijnde het gevolg van een ongeval, van een ondergeschikte, waarvoor de verzekerde jegens de ondergeschikte aansprakelijk is;
- b. ongeval
een plotseling van buiten af en ongewild op het lichaam van een ondergeschikte inwerkend geweld, waarvoor de verzekerde jegens de ondergeschikte aansprakelijk is.

B Omschrijving dekking

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de op het polisblad vermelde hoedanigheid tegenover ondergeschikten voor schade verband houdende met het verrichten van activiteiten voor verzekerde.

C Aanvullende uitsluiting

In aanvulling op de uitsluitingen in artikel 7 is ook van de dekking werkgeversaansprakelijkheid uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade die het gevolg is van het bewust niet, niet tijdig of niet behoorlijk naleven van een op uw bedrijf van overheidswege gegeven voorschrift ter zake van arbeidsomstandigheden, indien zulks is geschied in opdracht van of met medeweten van verzekerde. Indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan (een lid van) het bestuur, de directie of de bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van verzekerde, die door (een lid van) het bestuur of de directie is belast met bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

Art. 5 Dekking Milieuaansprakelijkheid

A Omschrijving dekking

Verzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade van derden tengevolge van een milieuaantasting, die plotseling en onzeker is, en niet het rechtstreekse gevolg van een langzaam (in)werkend proces.

B Beperking begripsomschrijving schade

Voor de dekking milieuaansprakelijkheid wordt onder schade verstaan:

- schade aan personen;
- schade aan zaken veroorzaakt door luchtverontreiniging (uitstoot, lozing, doorsijpeling of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende of verontreinigende werking heeft op de lucht), met uitzondering van schade aan bodem, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang). Verzekerd blijven echter aanspraken tot vergoeding van zaakschade ten gevolge van zaken, die door of onder verantwoordelijkheid van de verzekerden zijn (op)geleverd.

C Aanvullende uitsluitingen en bijzondere insluitingen

In aanvulling op de uitsluitingen in artikel 7 is van de dekking voor milieuaansprakelijkheid ook uitgesloten:

1. Werkgeversaansprakelijkheid
De aansprakelijkheid van de verzekerden tegenover ondergeschikten is niet verzekerd.
2. Opzet
In aanvulling op hetgeen is bepaald in artikel 11 lid A van de algemene voorwaarden geldt, dat indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde wordt verstaan een lid van de directie of de bedrijfsleiding.
3. Bereddingskosten eigen locatie
Wij vergoeden nimmer de kosten door wie ook gemaakt teneinde de milieuaantasting op en de gevolgen daarvan voor een eigen locatie te beperken of ongedaan te maken, behoudens voor zover verzekerde aantoonde, dat deze kosten tevens bereddingskosten zijn in de zin van artikel 1.
Onder eigen locatie wordt verstaan het adres/de adressen waarop uw bedrijf is/bedrijven zijn gevestigd, evenals eventuele andere adressen waarop de verzekerde beroeps/bedrijfsactiviteiten (mede) worden uitgeoefend. Een adres waarop in opdracht van een klant werkzaamheden worden uitgevoerd geldt niet als eigen locatie.
4. Overtreding voorschrift
Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade tenge-

volge van een handelen of nalaten dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift ter zake van het milieu, indien dat is geschiedt in opdracht of met goedvinden van verzekerden. Indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan een lid van de directie of de bedrijfsleiding, evenals enige functionaris in dienst van verzekerde die door een lid van de directie is belast met een bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

Art. 6 Geldigheidsgebied

De verzekering is uitsluitend geldig in Europa. Dit betekent dat een handelen of nalaten waaruit de aanspraak voortvloeit dient te hebben plaatsgevonden binnen Europa, aanspraken dienen te zijn gebaseerd op het recht van een Europees land en te zijn onderworpen aan het oordeel van een binnen Europa zetelende rechter. Niet verzekerd zijn:

- aanspraken voor schade door zaken die door een verzekerde of door een ander beroeps- of bedrijfsmatig geëxporteerd zijn naar gebieden buiten Europa;
- aanspraken die voortvloeien uit handelen of nalaten van uw in het buitenland gelegen bedrijven (zoals vestigingen, filialen en dochterondernemingen). Voor reizen, die een verzekerde maakt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf, is de geldigheidsgebied de gehele wereld. Echter voor aanspraken die voortvloeien uit het tijdens deze reizen daadwerkelijk verrichten van activiteiten in de verzekerde hoedanigheid blijft het geldigheidsgebied Europa.

Art. 7 Aanvullende uitsluitingen

In aanvulling op het bepaalde in artikel 11 van de algemene voorwaarden gelden de volgende aanvullende beperkingen:

A Opzet

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit gedragingen die onder artikel 11 lid A sub 1 (opzet) van de algemene voorwaarden gepleegd zijn in groepsverband, ook ingeval niet de verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

Aan het opzettelijke karakter van dit wederrechtelijk handelen of nalaten doet niet af dat de verzekerde zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert, dat hij niet in staat is zijn wil te bepalen.

Op deze uitsluiting zullen wij tegenover u geen beroep doen, indien u aansprakelijk wordt gehouden voor een schade die het gevolg is van het door een onderschikte handelen of nalaten als hiervoor omschreven, mits u aantoon dat u ter zake geen verwijt treft.

B Seksuele gedragingen

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door en/of voortvloeiende uit:

1. seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook;
2. gedragingen die onder artikel 7 lid B sub 1 vallen, gepleegd in groepsverband, ook ingeval niet verzekerde zelf zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

C Zaken onder opzicht

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade aan zaken veroorzaakt in de tijd dat een verzekerde of iemand namens hem deze zaken in behandeling, beheer, bewaring, bewerking, bruikleen, huur, reparatie, ten vervoer of welke reden dan ook onder zich heeft of heeft gehad, ook al treedt de schade later in. Deze uitsluiting geldt niet:

1. bij uitvoering van werkzaamheden bij derden, ten aanzien van zaken van die derden, mits niet zijnde zaken, waaraan krachtens een daartoe gesloten overeenkomst werkzaamheden zijn of worden verricht, of die voor de uitvoering van die werkzaamheden worden gebruikt, bewerkt of behandeld;
2. in geval van uw aansprakelijkheid als werkgever voor schade aan zaken van uw ondergeschikten;
3. in geval van aansprakelijkheid voor schade aan zaken, die een verzekerde onder zich heeft, als en voor zover schade aan die zaken is vergoed door een brandverzekeraar die zich verbonden heeft te handelen overeenkomstig de regels van de Bedrijfsregeling Brandregres 2000. Maar de uitsluiting blijft van kracht als de verzekerde deze zaken in huur, pacht, lease, bruikleen of bewaarneming onder zich heeft;
4. indien na (op)levering van het werk zaken van derden

zijn beschadigd of vernietigd door onderdelen die door verzekerde in of aan die zaken werden geplaatst of gemonteerd. Voor het onderdeel zelf blijft de uitsluiting onverminderd van kracht;

5. aan gehuurde of ter beschikking gestelde locaties verband houdende met deelname aan tentoonstellingen of beurzen met uitzondering van schade, die inherent is aan het gebruik.

D Motorrijtuigen en lucht- (en ruimte) vaartuigen

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door of met een motorrijtuig of lucht- (ruimte)vaartuig. Deze uitsluiting geldt echter niet voor:

1. regierisico de aansprakelijkheid van de verzekerde voor met of door een motorrijtuig veroorzaakte schade, die het rechtstreekse en uitsluitende gevolg is van het geven van aanwijzingen aan de bestuurder van dat motorrijtuig. De onder lid D genoemde uitsluitingen blijven van kracht wanneer:
 - a. u de eigenaar of de verzekeringsplichtig houder bent van dat motorrijtuig en/of
 - b. de bestuurder van dat motorrijtuig tevens een van uw ondergeschikten is;
2. laden en lossen de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door zaken die worden geladen in of op, dan wel gelost uit of van een motorrijtuig;
3. aanhangwagens de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door aanhangwagens, die na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand zijn gekomen;
4. passagiersrisico de aansprakelijkheid van de verzekerde als passagier van een motorrijtuig of luchtvaartuig;
5. lading de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door zaken die zich bevinden op dan wel vallen of gevallen zijn van een motorrijtuig anders dan tijdens laad- en loswerkzaamheden;
6. motorrijtuigen in gebruik bij ondergeschikten uw aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door motorrijtuigen die door een ondergeschikte ten dienste van uw bedrijf worden gebruikt en waarvan u geen eigenaar of houder bent. Uitgesloten blijft de personen- en de zaakschade van de ondergeschikte zelf, die het motorrijtuig bestuurde. De in lid D4, D5, en D6 omschreven dekking bestaat niet indien en voor zover de schade is gedekt onder een verzekering in de zin van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen of analoge buitenlandse wet. Evenmin kan op de dekking een beroep worden gedaan voor vergoeding van een onder die verzekering geldend eigen risico.

E (Op-)geleverde zaken/verrichte werkzaamheden

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van verzekerde voor:

- schade aan en waardevermindering van de door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde (op)geleverde zaken;
- schade en kosten in verband met het terugroepen, vervangen, verbeteren of herstellen van de door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde opgeleverde zaken; deze uitsluiting geldt niet voor kosten die tevens zijn te beschouwen als bereddingskosten in de zin van artikel 1;
- schade en kosten ongeacht door wie de kosten zijn gemaakt of de schade is geleden die verband houden met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde uitgevoerde werkzaamheden. Een en ander met inbegrip van de schade en kosten wegens het niet of niet naar behoren kunnen gebruiken van zaken die zijn (op)geleverd of waaraan werkzaamheden zijn uitgevoerd, behoudens hetgeen is bepaald in artikel 7 lid C sub 4.

F Vaartuigen

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade veroorzaakt door of met een vaartuig. Deze uitsluiting geldt niet voor schade aan:

1. personen;
2. zaken met of door niet-gemotoriseerde vaartuigen dan wel vaartuigen voortgestuwd door een eigen voortstuwings van niet meer dan vier PK (Kw2.94).

G Aansprakelijkheidsverhogende bedingen

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade voortvloeiende uit een

boete-, schadevergoedings-, garantie, vrijwarings- of ander beding van soortgelijke strekking, behalve indien de aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder deze bedingen.

H **Beroepsaansprakelijkheid**

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voortvloeiende uit de beroepsaansprakelijkheid van verzekerde, waaronder wordt verstaan de aansprakelijkheid voor schade door het verstrekken van adviezen, het maken van berekeningen en ontwerpen, het verrichten van controles, het houden van toezicht en/of het voeren van directie, het invullen van formulieren en dergelijke activiteiten.

I **Diefstal, vermissing, verlies, verwisseling van zaken**

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade in verband met diefstal, vermissing, verlies en verwisseling van zaken.

J **Medisch handelen**

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde die direct of indirect voortvloeit uit de uitoefening van een medisch, paramedisch, farmaceutisch of farmacologisch beroep of bedrijf of uit handelen, waaronder ook onderzoek en advisering wordt verstaan, die tot het medisch, paramedisch farmaceutisch of farmacologische werkterrein behoort.

Onder de uitoefening van een medisch of paramedisch bedrijf wordt tevens verstaan het verplegen en verzorgen van patiënten.

K **Genetisch**

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor genetische schade.

L **Onroerende en ondergrondse zaken.**

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade aan onroerende- en ondergrondse zaken (bijv. kabels en leidingen) door grond-, hei en sloopwerk, verzakking, trilling, frezen, aardverschuiving, wijziging in het grondwaterpeil of door breuk van waterkeringen, dan wel het onjuist bedienen of het niet goed functioneren daarvan.

M **Asbest**

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door, voortvloeiend uit of verband houdend met asbest of asbesthoudende zaken

N **Programmatuur**

Van de verzekering is uitgesloten de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt door het adviseren, ontwerpen, analyseren, ontwikkelen en (op)leveren van programmatuur, alsmede het aanbrengen van wijzigingen in de programmatuur.

Art. 8 Risicoverandering

A **Wijziging verzekerde hoedanigheid**

Indien het risico verbonden aan de verzekerde hoedanigheid, zich in de loop van een verzekeringsjaar uitbreidt, blijft er dekking bestaan voor de daaruit voortvloeiende aanspraken en omstandigheden, mits overeenkomstig artikel 10 melding wordt gedaan van de risico-uitbreiding en de eventueel daarvoor verschuldigde premie wordt betaald.

B **Directe melding van een gewijzigde verzekerde hoedanigheid**

Indien echter sprake is van:

- wijziging van de verzekerde hoedanigheid en/of
- wijziging van de rechtsvorm waarbinnen het verzekerde beroep of bedrijf wordt uitgeoefend en/of
- levering en/of behandeling van andere zaken dan op het polisblad vermeld en/of
- het oprichten van een vestiging buiten Nederland, is de verzekering voor een met de genoemde risicowijziging verband houdende aanspraak of omstandigheid pas van kracht nadat over deze wijziging overeenstemming is bereikt.

C **Verplichtingen en gevolgen voor de overeenkomst wegens wijziging van de hoedanigheid**

U bent verplicht de in lid B van de in dit artikel genoemde wijzigingen direct schriftelijk aan ons of de verzekeringsadviseur te melden. Na ontvangst van alle voor de beoordeling van het gewijzigde risico benodigde gegevens zullen wij u meedelen of en op welke voorwaarden wij de verzekering wensen voort te zetten. Wij hebben het recht om na ontvangst van de kennisgeving van de in lid B van dit artikel genoemde wijzigingen de verzekering te beëindigen.

Indien u met een door ons voorgestelde premie en/of voorwaarden niet akkoord gaat, heeft u het recht om binnen dertig dagen na ontvangst van ons voorstel de

verzekering te beëindigen. Maakt u gebruik van dit recht, dan eindigt de verzekering op de veertiende dag na die waarop wij de mededeling van de opzegging hebben ontvangen.

Art. 9 Samenloop met andere verzekeringen

Indien blijkt dat de door deze verzekering gedekte aansprakelijkheid eveneens op (een) andere verzekering(en) gedekt is of daarop gedekt zou zijn geldt deze verzekering als excedent van die andere verzekering(en). Een eigen risico op een andere verzekering wordt onder deze verzekering niet gedekt.

Art. 10 Schaderegeling

Wij belasten ons met het regelen en het vaststellen van de schade. Wij hebben het recht benadeelden rechtstreeks schadeloos te stellen en met hen schikkingen te treffen. Aanspraken van benadeelden tot vergoeding van personenschade wikkelen wij af met inachtneming van het bepaalde in artikel 7:954 van het Burgerlijk Wetboek.

Art. 11 Namelding

A **Verlenging na opzegging door ons van de verzekering**
Indien wij gebruik maken van ons recht de verzekering op te zeggen heeft u, behalve wanneer de opzegging een gevolg is van wanbetaling of een poging ons te misleiden, het recht de termijn van aanmelden met één jaar te verlengen voor onder deze verzekering gedekte aanspraken, die voortvloeien uit een omstandigheid, die heeft plaatsgevonden vóór de beëindigingdatum en die schriftelijk bij ons of bij de verzekeringsadviseur is gemeld binnen één jaar na deze beëindigingdatum. Voor deze verlenging bent u een premie verschuldigd van 50% van de laatste definitieve jaarpremie.

B **Verlenging na beëindiging bedrijfsactiviteiten**

Indien de verzekering eindigt wegens de beëindiging van uw bedrijfsactiviteiten, heeft u het recht de termijn van aanmelden met drie jaar te verlengen voor onder deze verzekering gedekte aanspraken, die voortvloeien uit een omstandigheid, die heeft plaatsgevonden vóór de beëindigingdatum en die schriftelijk bij ons of bij de verzekeringsadviseur is gemeld binnen drie jaar na deze beëindigingdatum. Voor deze verlenging bent u een premie verschuldigd van eenmaal de laatste definitieve jaarpremie.

C **Bekendmaken**

Wanneer u gebruik wenst te maken van het in lid A of B genoemde recht van verlenging, dient u dat vóór de beëindigingdatum van de verzekering schriftelijk aan ons of aan de verzekeringsadviseur kenbaar te maken. De voor de verlenging verschuldigde premie dient u binnen dertig dagen na het verzoek tot verlenging te voldoen.

D **Toerekening verzekeringsjaar**

Voor aanspraken als bedoeld in lid A en B geldt dat deze worden toegerekend aan het verzekeringsjaar direct voorafgaande aan de beëindigingdatum.

E **Verlenging en samenloop**

De dekking van de in dit artikel bedoelde verlengingen bestaat niet, indien blijkt dat de aansprakelijkheid eveneens op een andere verzekering is verzekerd of daarop verzekerd zou zijn, indien de verlenging niet zou hebben bestaan.

F **Reeks omstandigheden**

Bij een reeks van omstandigheden, die voortvloeien uit of verband houden met dezelfde oorzaak, is voor de van toepassing zijnde leden A en B bepalend de datum van aanvang van deze reeks.

Art. 12 Wetswijziging

Wanneer gedurende de geldigheidsduur van de verzekering het aansprakelijkheidsrisico wordt of zal worden verzwaaard door wetgeving in formele of materiële zin of door verandering van rechtspraak hebben wij het recht, de premie, de algemene en/of bijzondere voorwaarden te wijzigen of zelfs de verzekering te beëindigen met ingang van een door ons te bepalen datum.

U heeft het recht de herziening van de overeenkomst te weigeren binnen dertig dagen nadat wij daarvan mededeling hebben gedaan.